

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

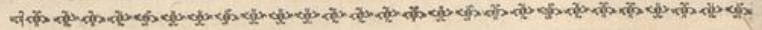
Parisiis, 1679

De Libris Samvelis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

loco quem dixi, *bullas*, & *ornamenta*, Ebraice dicitur שררונים, quod *Lunulas* sonat; Septuaginta reddunt *μυλωνος*; Hierombalum sive Gedeonem Sanchoniathonis æqualem fuisse diximus supra; Sanchoniathonem autem Trojanum bellum multis præcessisse annis, & ad Moſis ævum proxime accessisse constat ex certissimis Phœnicum Annalibus. Denique Hierombali istius sive Gedeonis, ipsiusque filii Abimelechi memorunt libri Samuelis. Hæc eo refero, ut tum Libri hujus, tum & rerum de quibus Libro hoc agitur vetustas appareat; ne qua possit de ea oriri dubitatio, si mysterii aliquid Noyi Testamenti adumbrationem huic inesse Volumini quispiam pertendat.

1. Sam. 12. 11.
& 2. Sam. 21. 21.

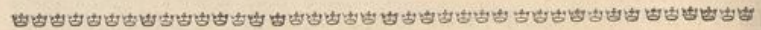
DE LIBRO RUTH.

Liber Ruth,
pars & velut
appendix li-
bri Judicum.
Euleb. H. It.
libr. 6. cap. 25.

August. libr. 2.
De doct.
Christi, cap. 8.

Doroth. Syn.
De vit. & mort.
Prophet.
Thalmod. in
Baba batra,
cap. 1.

LIBRUM Ruth partem esse & velut appendicem Libri Judicum, Ebraeorum sententia est. Sic Origenes apud Eusebium: *Κερωι, Ρουθ παρ' αυτου εν ιβι. Σωφρη. Judices, Ruth, apud ipsos (Ebraeos) uno libro continentur. Sophetim.* Hieronymus in Prologo Galeato: *Subiexunt (Ebraei) Judicum Librum, & in eundem compingunt Ruth. Prætereo alios, Hilarium, Epiphanium, Johannem Damascenum. Rationem subjicit Hieronymus, Quia in diebus Judicum facta ejus narratur historia. Verò; nam & id indicat Libri initium. Cum igitur Augustinus, alique ipsum affectati, dixerunt Librum Judicum exordium esse Librorum Samuelis, sic intelligito, historiam hoc Libro expositam, cum iis quæ continent Samuelis libri sponte sua connexam esse: nam historia Ruth velut aditus quidam est ad historiam Davidis, cum Liber ipse libri Judicum sit portio. Quod cum ita sit, par esse debuit, uti reipsa est, de Libri utriusque Judicum & Ruth Auctore fluctuatio Interpretum, & ad eisdem ab iis Scriptores referri, ad Esdram videlicet à plerisque, ad Ezechiam à quibusdam, ad Scribas Tabernaculi à Dorotheo, ad Samuelem à Thalmudistis, compluribusque aliis, ad quos libenter accedimus. De ætate item utriusque paria sentiamus, conſterque saltem genuinum esse juxta nostra Principia, cum ignorabilis sit Auctoris & temporis, uti vulgo esse fertur.*

DE LIBRIS SAMUELIS.

I. *Disputatur de Auctore Librorum Samuelis. Varia opiniones proponuntur.* II. *Partim Samueli, partim Nathani & Gado Prophetis adscribuntur.* III. *Probatum eorum antiquitas & antiquitas.* IV. *Refelluntur argumenta Adversariorum. Primum argumentum.* V. *Secundum argumentum.* VI. *Tertium argumentum.* VII. *Quartum argumentum.* VIII. *Quintum argumentum.* IX. *Sextum argumentum.* X. *Ex Libris Samuelis quidam manant Græcorum ritus & fabule.*

Disputatur de
Auctore li-
brorum Sa-
muelis. Va-
ria opiniones
proponuntur.
1. Sam. 9. 9.
Grot. Pref. in
Libr. Sam.

Partim Sa-
mueli, partim
Nathani &
Gado Pro-
phetis adscri-
buntur.
Thalmod. Bab.
batr. cap. 1.
Ibid. Or. 16. ca.
2. Par. 29. 29.

LIBRORUM quoque Samuelis dubia est ætas & controversus Auctör. Quidam post Samuelis tempora lucubrationem eorum rejiciunt, propter hanc clausulam capitis noni Libri prioris: *Olim in Israël sic loquebatur unusquisque vadens consulere Deum: Venite, & camus ad Videmem. Qui enim Propheta dicitur hodie, vocabatur olim Videns.* Scribit Grotius Ebraeorum eruditissimis auctorem credi Jeremiam Prophetam Librorum quatuor Regum: causam affert ipse non satis probabilem, similitudinem sermonis, quæ vix apparet. At Libros duntaxat Regum tertium & quartum Jeremiæ adscribunt Thalmudistæ in Babæ batræ primo capite.

II. Librorum vero Samuelis viginti quatuor priora capita à Samuele ipso fuisse scripta; reliqua, quibus res post Samuelis obitum gestæ narrantur, à Nathane & Gado Prophetis, sentiunt iidem Thalmudistæ; sic & R. Moſes Kimchi; sic Isidorus; nisi quod posteriora ad calcem usque operis à Davide vult fuisse scripta; quo argumento, nullus scio. Mihi quidem Ebraeorum sententia reliquis videtur antefrenda, utpote quæ his nitatur verbis Paralipomenon: *Gesta autem David regis priora & novissima, scripta sunt in libro Samuelis Videntis; & in libro Nathan Prophetæ, atque in volumine Gad Videntis.* Nec dissentit à nobis Theodoretus, cum ait singulos Prophetas suorum temporum historias scribere consueſſe, atque ex his scriptis Libros Re-

gum multo post tempore fuisse contextos : quatuor enim Libros Regum intelligit ; nos vero de duobus prioribus agimus , qui Samuelis dicuntur ab Ebraeis . Hos autem satis aperte significat sic fuisse vocatos , quod à Samuele scripti essent ; ex priorè videlicet parte : *οεσφίτων έγραφος*, inquit, *ειώθει συγχεσθαι οσα συνέλαυε γινώσκει ην τον οικειον κηερον αυτην του αυ η οεσφίτων βασιλειων, η παρ' ελεξιμοις, η ωδω οεσφίς, οεσφίτια σαμουηλ ονομαζεται* . Unusquisque Prophetarum scribere consueverat quacunq; suis temporibus contingebant . Sic igitur primus liber Regnorum & apud Ebræos & apud Syros *Prophetia Samuelis nominatur* . Atque eadem est Diodori Tarfensis sententia .

III. Sed & librorum Samuelis *γινώσκειν* & antiquitati perhibent testimonium quæ eum atates consecuta sunt . Unde enim petitem dicas istud , quod habet liber Sa-
Probatnr eo- rum γινώσκειν
πεντια : Tu enim es , Domine , qui vita & mortis habes potestatem , & deducis ad portas & antiquitas .
mortis , & reducis : cuius germanum & illud est è libro Tobia : Quoniam tu flagellas ,
Sap. 16. 13.
& salvas ; deducis ad inferos , & reducis : nempe è secundo capite libri primi Samuelis :
Tob 11. 2.
1. Sam. 2. 6.
Dominus mortificat , & vivificat : deducit ad inferos , & reducit . Cum in Psalmo centesi-
Psal. 112. 7, 8.
 mo duodecimo hæc legis : *Suscitans à terra inopem , & de stercore erigens pauperem : ut collo- cet eum cum principibus , cum principibus populi sui : nonne ex eodem primi Samuelis ca- pite ducta agnoscis , in quo legitur : Suscitavit de pulvere egenum , & de stercore elevavit pauperem , ut sedeat cum principibus , & solium gloria teneat .* Quorum putas pertinere quod legitur in secundo capite Libri tertii Regum : *Ejecit ergo Salomon Abiathar , ut non esset Sacerdos Domini , ut impletur sermo Domini , quem locutus est super domum Heli in Silo : nimirum ad secundum caput Libri prioris Samuelis , quo res illæ prænuntian- tur .* Samuelem insigni hoc Sirachides ornat elogio : *Et ante tempus finis vite sue & sa- culi , testimonium præbuit in conspectu Domini & Christi , pecunias & usque ad calcamenta ab omni carne non accepit , & non accusavit illum homo : Davidem vero illo : Cum leonibus lusit , quasi cum agnis ; & in urfis similiter fecit , sicut in agnis ovium , in iuventute sua . Num- quid non occidit Gigantem , & abstulit opprobrium de gente ?* Duodecimum Libri primi Sa-
1. Sam. 2. 27.
1. Sam. 2. 31, & seq.
Eccli 46. 22.
Eccli 47. 3, 4.
 muelis caput & decimum septimum consulto , fontes ibi laudum illarum reperies . Scitum hoc : *Melior est obedientia quam victima* , in libro Ecclesiasticis & apud Oseam usurpatum , ex decimo quinto capite libri primi Samuelis prodit . Quæ Davidi do- mum Deo ædificare cogitanti denuntiat Nathan in septimo capite libri secundi Sa- muelis de filio post ipsum regnatura , magna eorum pars in Psalimum octogesimum octavum translata est . Non semel declarat Ezechiel nolle Deum ut pereat impius , sed ut ad meliorem se recipiat frugem & vivat , argumento , ut videretur , petito ex verbis Thecutidis ad Davidem , quæ leguntur in Libro secundo Samuelis . Confer de-
1. Sam. 12. 9.
1. Sam. 17. 5 & seq.
Eccli 4. 17.
Osc. 6. 6.
1. Sam. 35. 22.
Psal. 88. 29, & seq.
Ezech. 18. 32. & 33. 11.
2. Sam. 14. 14.
 nique libros Paralipomenon cum libris Samuelis , ex his illos confarcinatos & con-
 futos esse liquido comperies ; non quoad sententias solum , sed & verba ipsa . Nec fa-
 cri tantum Scriptores , sed exotici etiam , Eupolemus & Nicolaus Damascenus , suf-
 fragio suo nos adjuvant : ea enim de Samuele , Saule , & Davide in Historiis suis re-
 tulerunt , quæ ex libris Samuelis sublecta fuisse minime dubitandum est . *Ætas libro- rum Samuelis ex superioribus abunde cognoscitur : cognoscuntur & eorundem Aucto- res ; quos si quis tamen incertos esse contendat , fatebitur nihilominus genuinum esse factum , ex Principiis à me supra positis , ut pote qui incerti Auctoris sit , uti esse pu- tatur .*

IV. Clausulam vero hanc quæ è capite nono libri prioris Samuelis objicitur , & à me supra allata est , *Qui enim Propheta dicitur hodie , vocabatur olim Videns* ; quamque unam causæ fuisse arbitror , cur verbis libri Paralipomenon , quæ operis hujus Au- ctorem indicant , detraheretur , interpretationis causa illuc adjectam , & deinde in ipsum contextum intrusam fuisse clara luce clarius est . Superius enim à me observa- tum est multa sparsim Libris sacris , lucis vel connexionis rerum causâ adjectis , si-
Refelluntur argumenta Adversaria- rum .
Primum ar- gumentum .
1. Sam. 9. 9.
 ve Esdræ qui Canonem Synagogæ auctoritate composuit , sive alios qui Scriptiones sacras diversis temporibus recensuerunt . Hinc orta hæc *παριμολογία* . Ita visum Diodo- ro Tarfensi , qui super hac *ήρσι* quam tractamus , sic disserit : *επι τούτων δεικνύται , ότι άπρη ήβ οεσφίτων έγραφος τα εν τωις κατ' αυτην χρόνοις έγρασαν , ταύτα οι ην ταύτα σωμα- ζαγοντες οεσφίτην τον , ότι ημ οεσφίτων βλέποντα τον οεσφίτην εκάδρου .* Ex his ostenditur , quod quacunq; singuli Propheta suis *αίτα* temporibus conscripserunt , hæc colligentes posteri ad-
Secundum ar- gumentum .
Tract. Theol. cap. 8, & 9.
 jecerunt istud , *Quod olim Prophetam appellabant Videntem* .

V. Non temperavit sibi Philosophus Theologo . Politicus , quin eodem argumen- to Libri hujus antiquitatem oppugnaret : sed & alio præterea usus est , ut cum non unius texturæ opus esse , sed collectitium & ex variis segmentis concinnatum probaret . Nam quod decimo sexto capite prioris libri Samuelis legamus Davidem in aulam Saülis ea de causâ primum fuisse accitum , ut Regem malo spiritu vexatum citharæ cantu oblectaret , capite vero sequenti alia afferatur causa unde Regi innotuerit ,

nempe ex conferta cum Goliatho pugna; hæc, utpote contraria, à diversis Scripto-
ribus profecta, & in unum ab aliquo compacta opinatur. Verum enimvero non recte
hæc à Disputatore nostro distincta sunt: primum enim citharæ causa venit David ad
Saullem jam intemperis agitatum; tum deinde recrudescencia Philistæorum bella alio
Saulis animum abstraxerunt, ut jam citharista non egeret. Ergo David à Rege dimis-
sus ad patrem rediit, & deinde à patre ad fratres cum cibariis in castra remisiss cer-
tamen inuit cum Goliatho, eoque interfecto in comitatum demum & regionum asse-
clarum numerum à Saule adscriptus est. Ne cui locus hic esset fraudi præcaverat sa-
cer Scriptor: nam postquam Davidem citharæ cantu Saullem hilarasse dixit, tum ca-
pite sequenti Philistæorum bellum scribens, cum de Davide iterum esset acturus,
David autem, inquit, erat filius viri Ephraim, de quo supra dictum est: vel ut habet
Ebraicum exemplar, Filius viri Ephraim hujus, דוד; ut suppleat Lector, quem jam
supra designavi. Deinde: Tribus ergo majoribus secutis Saullem, abiit David, & reversus
est à Saul, ut pasceret gregem patris sui in Bethlehem. Eum quidem ad se in castra rever-
sus non agnovit Saul: quid mirum vero, in tanto stipantium numero, quem tum vi-
deret cum mentis esset impos, aliter fortasse indutum ac ornatum cum ad Regem
iret ipsius oblectandi causa, quam cum ad fratres in castra.

1. Sam. 17. 12,
& seq.

Tertium ar-
gumentum.

1. tract. Theol.
cap. 9.

1. Sam. 14. 1.

1. Sam. 16. 1.

1. Sam. 14. 4.

& seq.

1. Sam. 16. 5. &

seq.

1. Sam. 14. 9.

& seq.

1. Sam. 16. 11.

& seq.

Quartum ar-
gumentum.

1. tract. Theolo-

gicop. cap. 9.

1. Sam. 7. 13.

V I. In capitibus præterea vicesimo quarto & vicesimo sexto obtrectandi Libri
hujus causam nactus est Theologo-Politicus: rem quippe eandem utrobique, sed ex
variis itidem Scriptoribus, de re eadem diversa sententibus collectam opinatur. Qua-
si ad antiquissimi & sanctissimi Libri dignitatem labefactandam opinionones satis esse
possint. Deinde attendat Lector, & mirabitur conjectoris audaciam. Illic latitat Da-
vid in locis tuisissimis Engaddi: hic in colle Hachila. Illic Saulis speluncam ingressi ad
requisita naturæ summam chlamydem David præcidit: hic dormientis ejusdem in
tentorio hastam & scyphum aufert. Illic Saullem spelunca egressum David blandissi-
me alloquitur: hic Abnerum amarissimis probris incessit. Diversæ sane res, neque te-
mere solius conjecturæ ductu confundendæ.

V II. Inter septimum etiam caput, & decimum tertium disconvenire ait, quod il-
lic talia legantur: *Et humiliati sunt Philistiim, nec apposuerunt ultra ut venirent in termi-*
nos Israël. Facta est itaque manus Domini super Philisteos cunctis diebus Samuelis: hic
autem bellicus Philistæorum adversus Israëllem apparatus, vivo etiam tum Samuele,
& ingens Ebræorum terror describantur. Hoc loco sane, ut alias sepe, ac fere sem-
per, Scripturæ sacræ verba perperam accepit Arguator noster: nam in his verbis: *Nec*
apposuerunt ultra, dictio *ultra*, Ebraice *אין*, non semper tempus perpetuum, imo ne
diuturnum quidem, sed exiguum quandoque significat. Perinde igitur hoc est, ac si di-
xisset: Per aliquod tempus Israëlitem terram non invaserunt. Quod autem subjun-
gitur, per omnem Samuelis vitam manu Dei oppressos fuisse Philistæos, vere id con-
tigit: quotiescunque enim adversus Israëlitas, superstitè adhuc Samuele, arma mo-
verunt, magnis cladibus sunt attriti.

Quintum ar-
gumentum.

Hobb. Le-

viath. cap. 31.

1. Sam. 5. 5.

V III. Eodem loco utitur Hobbefius, ut libros Samuelis oppugnet; sed & aliis
etiam, quorum primus extat capite quinto Libri prioris: *Propter hanc causam non cal-*
cant Sacerdotes Dagon, & omnes qui ingrediuntur templum ejus, super limen Dagon in Azo-
to, usque in hodiernum diem: unde effici putat multis post Samuelem annis scripta
hæc fuisse. At meminisse debuerat Hobbefius, quæ de Dagonis simulacro narrantur
illie, Samuele etiam tum adolescente contigisse; Librum autem hunc à Samuele jam
sene fuisse scriptum, ac proinde intervallum satis grande intercessisse, ut merito usur-
pata ab eo fuerit clausula hæc: *Usque in hodiernum diem.* Quoniam autem priora tan-
tum viginti quatuor capita Libri prioris adscriptimus Samueli, reliqua Gado & Na-
thani, quorum ætas longe post Samuelem excurrit, frustra eandem locutionem vi-
cesimo septimo capite, & tricesimo Libri prioris, & sexto posterioris adhibitam ob-
jicit Hobbefius: cum præsertim non valde longum requiratur spatium, ut hæc no-
tatio temporis locum habere possit. Quod supra probavi exemplo Matthæi Evange-
listæ eandem usurpantis, cum de rebus tempore non multum distitis ageret.

1. Sam. 27. 6.

1. Sam. 30. 27.

1. Sam. 6. 4.

Sextum ar-
gumentum.

1. Sam. 7. 15.

V IX. Futile quoque est, quod colligit Hobbefius ex septimo capite Libri primi,
ubi hæc leguntur: *Judicabat quoque Samuel Israëllem cunctis diebus vite sue.* Nempe
vult nonnulli post obitum Samuelis hæc potuisse scribi. At minime hæc ita præcisè
accipienda sunt, uti ab Hobbefio sunt accepta, quasi significet Scriptor sacer per
totum vitæ suæ curriculum Israëlitem Samuelem præfuisse: nam certum est in pueritia
sua jus Israëlitis non dixisse. Ergo commoda adhibenda est interpretatio, nempe ab
obitu Heli Sacerdotis, ad id usque tempus, quo hæc scribebat Samuel, judicia ipsum
inter Ebræos exercuisse; etiam postquam regnum adeptus est Saul: velut cum Aga-
gum Amalecitarum regem, Saulis jussu servatum, in frustra concidit. Favent huic in-
terpreta-

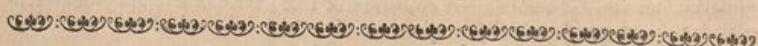
terpretationi Acta Apostolorum, in quibus Saulis regno quadraginta anni tribuuntur; conjunctis videlicet in unum annis, quibus & Samuel & Saul Israeliticam gentem rexerunt. Vel sic comma hoc accipies, eo tempore de quo septimo capite agitur, cum nondum Rex creatus esset Saul, Samuelem jura Ebraeis reddidisse tam assidua cura, ut nullam sibi, ad relaxationem animi & requiem, diem vacivam fumeret.

X. Magnum porro vetustatis indicium libris Samuelis positum est in ritibus quibusdam & fabellis, quas inde provenisse manifesta est fides. Solennis illa apud Athenienses Phallorum gestatio in honorem Bacchi, ex oraculi mandato instituta, ad sanandum morbum pudendis illorum à Baccho inflictum, cum ejus sacra à Pegaso Eleutheriensi apud se invecta sprevisissent; hæc est historia Azotiorum recocta, qui propter Arcam Dei inhonoratam, & in templum Dagon temere illatam, hæmorrhoidibus afflicti sunt, & tum demum sanati, cum simulacra aurea partium ægrarum in cistella apposuerunt. Narrant Fabulatores, Trojæ repertam à Græcis arcam Eurypylum referasse, & post visum Bacchi simulacrum illic reconditum statim ceritum extitisse; quo figmento adumbratur Bethsamitarum infortunium, qui propter visam Domini Arcam maxima clade à Deo affecti sunt. Notat Clemens Alexandrinus Græcicam fabulam de Æaco precibus pluvias eliciente de cælo, cum squallore & frugum penuria Græcia laboraret, prodiisse ex Ebraica historia de Samuele, ad fidem sibi inter suos conciliandam, imbres & tonitrua ciente, cum sudum esset.

Act. 13. 21.

Ex libris Samuelis quidam manarunt Græcorum ritus & fabule.

Clem. Alex. Strom. 6. 1. Reg. 12. 17. 13.

DE LIBRIS REGUM.

- I. Disputatur de Auctore librorum Regum. Variæ opiniones proponuntur.
- II. Eos videtur Esdras ex vetustiorum Scriptorum commentariis excerptisse.
- III. Probatum eorum antiquitas. IV. Fidem etiam his conciliant Ebnici Scriptorum. V. Refelluntur argumenta Adversariorum. Primum argumentum. VI. Secundum argumentum. VII. Ex libris Regum quedam manarunt Ebnicorum fabule & ritus.

I. LIBRORUM Regum nihilo notior est Scriptor ac superiorum. Eo tamen variaz recidunt Interpretum sententiæ, ut Esdras nonnulli, Jeremiam plerique, ac Thalmudistæ potissimum, alique Rabbini, composuisse eos, vel aliunde potius excerptisse statuunt. Sciendum est enim, apud Ebræos, & apud Ægyptios, Tyrios, ac Babylonios, aliasque Orientis gentes, acta diurna in literas diligentissime fuisse relata. Hoc munere quiungebatur apud Ebræos, dicebatur *מגיד* *A commentarii*. Sic fuisse videtur Chaldaus Paraphrastes. Hujus ordinis fuerunt Josaphatus & Joahe, in libris Samuelis & Regum memorati. Prophetæ quoque perscribebant accurate quæ sibi mandata fuerant & significata à Deo, & quæ sibi eveniant, dum Dei mandatis obsequerentur: quæ quoniam ad Reges fere & optimates pertinebant, hinc libris ipsorum magna publicæ historiæ pars continebatur. Simile in Poëmaticis suis egisse Solonem, si profana licet sacris componere, refert Plutarchus. In versus enim suos politica ille & historica pleraque infarferat: non ut res ipsas posterorum commendaret memoriæ, sed vel ut rerum gestarum aperiret causas, easque excusaret; vel ut commonefaceret Athenienses, aut castigaret. Sed & extra Prophetias, rerum etiam ætate sua gestarum scriptionem privata opera Prophetæ suscipiebant. Testatur Theodoretus. Factum id ab Isaiâ, quem Ozia regis historiam scripsisse docent Paralipomena. Factum & à Jehu, de quo hæc leguntur: *Reliqua Actorum Josaphat scripta sunt in verbis Jehu filii Manani, que digessit in libros Regum Israel*. Unde colligo libros Jehu ejus fuisse dignationis, ut relati sint in libros Regum Israel, quos actorum diurnorum commentarios fuisse existimo. Sed & alii etiam hanc in se operam recipiebant; nam ex sacris Historiis nonnullas scriptas esse constat ab iis Auctoribus, quos Prophetas fuisse dixerit nemo, etsi Spiritu sancto dictante scriptæ sunt. Mardocheus, post patefactas Eunuchorum adversus Artaxerxem insidias, rei memoriam literis tradidit, ut legitur in libro Esther. Qui vero scite id & perite administrarent, hi fuisse videntur, quos appellabant *שופרים*, ac si dicas *Elegantes scriptores*. Fiebat autem id utraque oratione, & prosa, & versa. Quare valde fallitur Josephus, cum solos Prophetas, in gente sua, veteris ævi gesta literis mandasse affirmat; parum memor se ibidem scripsisse, Pontificibus quoque id muneris fuisse impunctum.

Disputatur de Auctore librorum Regum. Variæ opiniones proponuntur.

Plur. Solon.

Theodoret. Prefat. in libr. Reg. 2. Par. 26. 22. 2. Par. 20. 34.

Esth. 12. 7. Joseph. lib. 2. contr. Apion.

II. Ex publicis vero commentariis excerptos fuisse libros Regum qui nunc extant, & in compendiarium historiam conflatos, pervulgata est multorum opinio, & vero.

Eos videtur Esdras ex ve-